

bron 7

In 1806 maakt William Daniell dit schilderij van Europese handelsposten in Kanton:

Toelichting:

Vanaf de achttiende eeuw staat de Chinese overheid buitenlandse naties alleen toe om vanuit een eigen handelspost in Kanton (vlak bij Hongkong) handel te drijven met China.

Voor de handelsposten zijn de vlaggen te zien van Denemarken, Frankrijk, Zweden, Groot-Brittannië en Koninkrijk Holland.

bron 8

In 1851 wordt in Groningen door een groep heren uit de hogere burgerij de Algemeene Vereeniging tegen het Pauperisme¹⁾ opgericht. Het bestuur publiceert in 1852 in de *Groninger Courant* een oproep:

Dat het voordelig zou werken wanneer alle werkbazen, kooplieden en allen die wekelijks loon uitbetalen besloten die uitbetaling niet meer op zaterdag, maar op een andere werkdag te doen. En ook om onder het werk geen borrel meer te schenken maar het bedrag daarvan ten voordeel van hun werklieden in de Spaarkas te beleggen. Zo zal de werkmans de verleiding worden ontnomen die hij krijgt door het ontvangen van zijn werkloon op zaterdag om een ruim deel daarvan aan jenever te besteden, waardoor wanorde en zedeloosheid, twist en tweedracht in huisgezinnen wordt veroorzaakt.

noot 1 Pauperisme is een term voor armoede.

bron 9

Foto van een demonstratie in de Amerikaanse stad Boston in 1935:

Toelichting:

Op de borden staan leuzen als 'Duizenden alleenstaande vrouwen hebben een baan nodig', 'Ontsla gehuwde vrouwen – neem alleenstaande vrouwen aan die het nodig hebben', 'Zouden we een baan krijgen als we gehuwd waren!', 'Duizenden gehuwde vrouwen bij de E.R.A. (door de overheid gesubsidieerde banen)'.

bron 10

In 1943 breken in Nederland stakingen uit tegen de Duitse bezetter. A. Stoetzer, de districtsleider van de Nationaal Socialistische Beweging (NSB) in Noord-Brabant, schrijft in een rapport aan Mussert, de landelijke leider van de NSB:

De stemming van het volk na het gebeurde is moeilijk te bepalen. (...) Op sommige plaatsen is de stemming zelfs meer anti-Engels geworden, omdat de bevolking in het naïeve vertrouwen geleefd had, dat men van de overkant hulp zou krijgen. Wel is men in het algemeen verontwaardigd over het feit dat van de Philipsfabrieken te Eindhoven alleen vier gewone arbeiders en een gewone kantoorbediende doodgeschoten zijn¹⁾. (...) Hoewel de stemming door een en ander niet meer anti-NSB geworden is dan die reeds was, zal de propaganda toch veel moeilijker worden. Nodig schijnt mij in ieder geval, dat vele min of meer hooggeplaatste personen, die zich bij deze gebeurtenissen bloot gegeven hebben, alsnog aangepakt worden. (...) Ook bij de politie dient nog veel verbeterd te worden. De vervanging van enkele burgemeesters moet noodzakelijk volgen.

noot 1 De Duitse bezetter schiet als strafmaatregel enkele Nederlandse stakers dood.

bron 11

Ulbricht brengt in 1953 zijn boek *Zur Geschichte der deutschen Arbeiterbewegung II 1933-1946* uit. Hierin staat dat Ulbricht in december 1942 een pamflet schrijft aan de Duitse soldaten in de Sovjet-Unie:

Soldaten, landgenoten! (...)
De leiding van het Rode Leger¹⁾ verzekert u: iedereen die zich overgeeft, wordt niet langer als een vijand beschouwd. De Russische arbeiders en boeren weten dat niet jullie, maar de Duitse bewapenende miljonairs de echte boosdoeners zijn in de oorlog. Ze denken er niet aan om wraak op je te nemen. Terwijl ik deze woorden schrijf, zitten wij hier met Duitse krijgsgevangenen die zeggen dat als jullie daar zouden weten hoe menselijk het hier toegaat, jullie niet meer zouden schieten. Landgenoten! De enige poort naar jullie redding is open. (...) Stel je de vreugde voor van je dierbaren wanneer ze met Kerstmis het goede nieuws ontvangen dat je veilig bent en bij hen terug zult keren als de oorlog voorbij is.

noot 1 Dit is het leger van de Sovjet-Unie.

bron 12

Op 1 augustus 1961 zegt Ulbricht tijdens een gesprek met Chroesjtsjov, de leider van de Sovjet-Unie:

Toen we het plan opzetten, rekenden we op de hulp van de volksdemocratieën. We hebben gereedschap om metaal te bewerken verkocht aan de Tsjechen, en die zouden ons daarvoor volgens het contract 8000 ton staal leveren in 1960. Maar dat hebben ze niet gedaan. De Polen en Bulgaren handelen op dezelfde manier. De Bulgaren staan nu voor 60 miljoen bij ons in het krijt; dat betekent dat we hen nu krediet verstrekken. (...) Er is geen samenwerking tussen de socialistische landen, en de vraag wie nieuwe machines kan maken op basis van westerse ontwerpen zal niet worden opgelost. Zo kochten de Roemenen van de Amerikanen een machine voor het drogen van plastic. Als we vier van dergelijke machines zouden hebben, zouden we de productie van plastic kunnen verdubbelen. Maar de Comecon houdt zich niet bezig met deze kwestie en dupliceert de ontwerpen van dergelijke nieuwe machines niet. (...) Momenteel werkt iedereen alleen voor zichzelf, met als gevolg dat we sterk afhankelijk worden van het Westen. De Comecon moet hier controle over krijgen en samenwerken.

bron 13

Dr. Li Zhizui is tussen 1954 en 1976 de lijfarts van Mao. Hij schrijft in zijn dagboek over een gesprek met Mao in de jaren 1960:

"Tijdens de burgeroorlog tussen nationalist en communisten bood Stalin geen hulp, en weigerde aan de communistische strijdkrachten zelfs maar een geweer of kogel te geven, zelfs geen schiet", zei Mao. (...) "Tijdens de Koreaanse oorlog¹⁾, toen het Amerikaanse leger de grens tussen China en Korea bereikte bij de Yalu-rivier, zei ik Stalin dat we onze troepen ernaartoe moesten sturen om te vechten," zei Mao. "Maar Stalin zei nee. Hij dacht dat dat het begin van een derde wereldoorlog zou zijn."

noot 1 In Korea vechten tussen 1950 en 1953 Noord-Koreaanse communistische troepen tegen troepen van Zuid-Korea en van de Verenigde Naties.